

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่จะเสนอในบทนี้ จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการความเป็นผู้นำในงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดอุดรธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครู สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดอุดรธานีทั้งหมด จำนวน 18 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ โดยแยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 53 คน ครู จำนวน 2,591 คน รวมทั้งสิ้น 2,644 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 53 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ได้จาก

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา คือประชากรทั้งหมด จำนวน 53 คน

2.2 ครู กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970 : 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างของครูจำนวน 335 คน จากครูจำนวน 2,591 คนใน 53 โรงเรียน แล้วนำจำนวนครูที่ได้ไปเทียบสัดส่วนร้อยละของครูที่มีอยู่จริงในแต่ละโรงเรียน เพื่อให้ได้จำนวนครูแต่ละโรงเรียน รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 388 คน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ที่ใช้ในการวิจัย

ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ผู้บริหาร	จำนวนครู	กลุ่มตัวอย่างครู	
โนนสูงพิทยาคาร	1	75	10	11
อุดรธรรมานุสรณ์	1	45	6	7
ประจักษ์ศิลปาคาร	1	157	20	21
สตรีราชินูทิศ	1	191	25	26
อุดรพิทยานุกูล	1	227	29	30
นิคมสงเคราะห์วิทยา	1	54	7	8
อุดรพิชัยรัษฎ์พิทยา	1	161	21	22
อุดรธานีพิทยาคม	1	82	11	12
มัธยมสิริวัณวรี 1	1	48	6	7
สามพร้าววิทยา	1	35	4	5
ธาตุนททองวิทยาคม	1	22	3	4
กุมภวาปี	1	101	13	14
ห้วยเก็งพิทยาคาร	1	47	6	7
สือศิลปศาสตร์	1	36	5	6
พันดอนวิทยา	1	33	4	5
หนองแดงวิทย์ดม	1	15	2	3
แชแลพิทยานุสรณ์	1	16	2	3
เสอเพลอพิทยาคม	1	19	2	3
น้ำโสมพิทยาคม	1	57	7	8
น้ำขี้มพิทยาคม	1	16	2	3
ดงเย็นพิทยาคาร	1	32	4	5
บ้านดุงวิทยา	1	69	9	10
นาไหมพิทยาคม	1	22	3	4
โนนสะอาดสุขแสงวิทยา	1	21	3	4
บ้านผือพิทยาสรรค์	1	70	9	10
จำปาโมงพิทยาคาร	1	22	3	4
หนองหัวคูปวงประชา	1	26	3	4

ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	จำนวนครู	กลุ่มตัวอย่างครู	รวม
ภุพระบาทวิทยา	1	9	1	2
เพ็ญพิทยาคม	1	57	7	8
สุขเส้าพิทยาคาร	1	29	4	5
จอมศรีพิทยาคาร	1	15	2	3
ศรีธาตพิทยาคม	1	50	7	8
ตาดทองพิทยาคม	1	20	3	4
หนองวัวซอพิทยาคม	1	57	7	8
หนองยางชุมพิทยาคม	1	21	3	4
แสงอร่ามพิทยาคม	1	11	1	2
หนองหานวิทยา	1	78	10	11
บ้านเชียงวิทยา	1	30	4	5
กุดจับประชาสรรค์	1	61	8	9
ภูพานวิทยา	1	31	4	5
โนนสะอาดพิทยาสรรค์	1	48	6	7
สร้างคอมวิทยา	1	33	4	5
ยิ่งยวดพิทยานุกูล	1	13	2	3
วังสามหมอวิทยาคาร	1	43	6	7
น่านกชุมพิทยาคม	1	23	3	4
ทุ่งฝนวิทยาคาร	1	45	6	7
ไชยวานวิทยา	1	38	5	6
หนองแสงวิทยศึกษ	1	30	4	5
ยุงทองพิทยาคม	1	32	4	5
พิบูลย์รักษ์พิทยา	1	32	4	5
นาทรายพิทยาคม	1	17	2	3
กู่แก้ววิทยา	1	39	5	6
ประจักษ์ศิลปาคม	1	30	4	5
รวม	53	2,591	335	388

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ใช้สอบถามประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบโดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษาสูงสุด มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) มี 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำในงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีจำนวน 49 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของ Daniel E. Griffiths คือเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม เป็นผู้รู้จักปรับปรุงงาน เป็นผู้ให้การยอมรับ เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ เป็นนักพูดที่ชำนาญ เป็นผู้ประสานงาน และเป็นผู้เข้าสังคมได้ดี โดยประยุกต์ใช้กับงานวิชาการของ อุทัย บุญประเสริฐ และนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ คือ งานปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์ของโรงเรียน งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนักเรียน งานสื่อการเรียนการสอนและกิจการห้องสมุด งานนิเทศการศึกษาและพัฒนาครู และงานวัดผลและประเมินผล แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก ตามระดับการปฏิบัติโดยมีเกณฑ์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณา ดังนี้

- ระดับการปฏิบัติ ระดับ 4 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- ระดับการปฏิบัติ ระดับ 3 หมายถึง ระดับมาก
- ระดับการปฏิบัติ ระดับ 2 หมายถึง ระดับน้อย
- ระดับการปฏิบัติ ระดับ 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด
- ระดับการปฏิบัติ ระดับ 0 หมายถึง ระดับที่ไม่มีการปฏิบัติออกมาให้เห็นเลย

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำในงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จากเอกสารต่างๆ เช่น หนังสือ บทความ วารสาร การศึกษา รายงานการวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด
2. นำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำในงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มาสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวบ่งชี้และประเด็นที่จะสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนด
4. ผู้วิจัยเขียนข้อคำถามตามตัวบ่งชี้และประเด็นที่กำหนด
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความ

ตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในการใช้ภาษา

6. ปรับปรุงเครื่องมือตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้ข้อเสนอแนะ

7. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้ว และผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขด้านเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้ภาษา (ดูภาคผนวกหน้า 117)

8. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะไว้มาปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีความสมบูรณ์ มีคุณภาพเหมาะสมและเชื่อถือได้ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือ ขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา และผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง .

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ พร้อมส่งซองปิดแสดมปีเจ้าหน้าที่ผู้วิจัยไปด้วย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามจัดส่งแบบสอบถามที่ตอบแล้วส่งคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ด้วยเช่นกัน

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 53 คน ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 53 ชุด

3.2 ครูปฏิบัติการสอนจำนวน 335 คน ส่งแบบสอบถามจำนวน 335 ชุด

รวมแบบสอบถามที่ส่งไปยังประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 388 ชุด ได้รับคืนและสมบูรณ์ จำนวน 366 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.33 รายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จัดส่ง (ชุด)	ได้รับคืนและสมบูรณ์	
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	53	53	100.00
ครู	335	313	93.43
รวม	388	366	94.33

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science) โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยนำข้อคำถามตอนที่ 1 มาหาค่าความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำในงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ใช้หลักเกณฑ์เพื่อแปลความหมาย ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.00 หมายถึงพฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือปรากฏออกมาให้เห็นมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึงพฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือปรากฏออกมาให้เห็นมาก
- คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึงพฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือปรากฏออกมาให้เห็นน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 0.50 - 1.49 หมายถึงพฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือปรากฏออกมาให้เห็นน้อยที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 0.00 - 0.49 หมายถึงพฤติกรรมที่ไม่มีการปฏิบัติหรือปรากฏออกมาให้เห็นเลย